	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број: 10/7-1-43
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум: 07. 10. 2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Драгиша Бојовић, редовни професор
2. Др Снежана Милосављевић Милић, редовни професор
3. Др Бранко Горгиев, ванредни професор

2. Одлука Већа департмана за српску и компаративну књижевност број 10/7-1-3 од 18. фебруара 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Анита Небојша Машковић
2. Година уписа на мастер академске студије
2013/2014.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије филологије (модул српска и компаративна књижевност)

III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

Двојна артикулација света у књижевном делу Димитрија Кантакузина

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Рад садржи 85 страна у оквиру којих се налазе поглавља и потпоглавља. Поглавља су: Увод, Кантакузин и Ново Брдо, Двојна артикулација света у књижевном делу Димитрија Кантакузина и Закључак. У оквиру централног поглавља, Двојна артикулација света, су потпоглавља: Грех – врлина, Живот – смрт, Рај – пакао, Светлост – тама, Време – вечност, Безнађе – нада. На крају рада је библиографија.

У уводном делу постављен је теоријски оквир, с посебним освртом на дефиницију теме и образложење њене поетичке димензије. Кандидаткиња се ослања на дефиницију *двојне артикулације света* руског теоретичара Сергеја С. Аверинцева, који је и установио ову кључну одлику поетике византијске књижевности. Битне одлике наведене артикулације су опозиција и симетрија на историјском, космолошком и онтолошком плану.

За разлику од западног дуалистичког система, како се истиче у раду, који је почивао на принципијелној опозицији полова стварности, византијски систем је обележен идејом целине односно поетског тоталитета. У интерпретацији теме кандидаткиња је користила књижевно-теоријски и теолошко-естетски приступ. Маркиране су и тематско-мотивске и уметничко-стилске одлике Кантакузиновог дела.

У поглављу Димитрије Кантакузин и Ново Брдо истакнуте су основне историографске чињенице, везане за трагичну судбину града у коме је живео песник, као и кључни биографски подаци из живота самога Димитрија Кантакузина. То свакако има своје методолошко оправдање, јер су се град и песник управо нашли у вртлогу историјских збивања, која су се преплетала са метаисторијским порукама пишевог дела, али и књижевне традиције, понајвише са пророчким библијским књигама. Перцепција стварности у делу овог писца има свој пандан у рецепцији библијске и светоотачке књижевности, највише преко спектра оних мотива које заједничким именом називамо есхатолошким.

Кључни део рада односи се на поетички проблем двојне артикулације света. Следејући теорији чувеног руског медиавелисте, Сергеја Сергејевича Аверинцева, кандидаткиња је указала на кључне опозиције у књижевном делу димитрија Кантакузина. Преко историјског, космолошког и онтолошког модуса она је рашчланила читав низ мотива карактеристичних за дело овог песника. У фокусу истраживања и тумачења су три Кантакузинова дела: Молитва Богородици, Посланица кир Исаји и Молебни канон Богородице, али кандидаткиња своје анализе илуструје и примерима из других дела.

Прва опозиција се односи на грех и врлину. Полазећи од библијског мотива греха и библијских сагрешења, Кантакузин се усмерава на сопствену грешност стављајући је изнад греха овога света. Оличење врлина је у светима и у њиховом моделу живота. Разрешење есхатолошке драме песник налази у заступништву Пресвете Богородице, а очекивана милост на Страшном суду треба да донесе избављење и живот вечни.

Са претходном опозицијом повезан је однос живота и смрти. Ова вечна тема књижевности у једном њеном делу, у хришћанској литератури, има своје специфичности, међу којима је и питање раздвајање душе од тела и феномен страшног суда. У Кантакузиновом делу, као и у читавој црквеној књижевности, овоземаљски живот је у знаку пролазности, док смрт представља врата за живот вечни односно за живот будућег века. Кроз читав спектар сродних мотива осећа се утицај библијске и патристичке књижевности, од Старога завета, преко јеванђеља и посланиоца Светог апостола Павла до најзначајнијег есхатолошког песника патристичке књижевности, Светог Јефрема Сирина.

Оно што хришћанску књижевност приближава натуралистичким описима свакако су мотиви пакла. Међутим, језиве сцене страдања грешника најчешће представљају само неопходни пол у својеврсном анагошком превазилажењу онога што је пролазно и уздизању ка ономе што је вечно и што своје исходиште тражи у рајском блаженству. То је она путања којом се иде и од таме ка светлости, од временском ка вечном, од безнађа ка нади.

Када је реч о опозицији светлост и тама, она је уско повезана са жанровским питањем најзначајнијег дела Димитрија Кантакузина, Молитве Богородице. Познато је, и то кандидаткиња истиче, да ова песма садржи у себи елементе три жанра: молива, плач и похвала. Тамне боје плача и мољења у првом делу песме уступају место тријумфу светлости у завршним строфама, које чине похвалу односно претварају се у својеврсни акатист

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-43

Датум:

07.10.2015.

Богородици, у којем доминирају радост и обасјање. Победа светлости над тамом увек симболише победу живота над смрћу и подсећа нас на спаситељску улогу самога Христа и заступничку улогу његове мајке, Пресвете Богородице, којој је и посвећено најзначајније дело новобрдског песника. Декларишући се као љубитељ таме, он, у ствари, открива бескрајну чежњу за светлошћу и милошћу, коју тражи од заступнице људи на страшном суду. Анализу феномена двојне артикулације света у књижевном делу Димитрија Кантакузина кандидаткиња завршава опозицијом безнађе и нада оповргавајући ранију тезу о Кантакузину као крајње песимистичком песнику. Закључак представља синтетичку рекапитулацију изнетих ставова, а списак литературе открива озбиљан истраживачки приступ овој теми.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Мастер рад Аните Машковић представља реафирмацију поетичких истраживања из области старе српске књижевности. Предложена тема је пружила низ могућности теоријском приступу што је кандидаткиња углавном искористила. Коришћени су резултати досадашњих осветљавања (Ђорђе Трифуновић, Миодраг Павловић, Драгиша Бојовић и други), али је и појединим аспектима посвећена посебна пажња што у ранијим студијама није био случај. Тиме је слика о песничком свету Димитрија Кантакузина постала свестранија.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је теми рада приступила преко емпиријско-истраживачког, дескриптивног и теоријског нивоа. Свестрано је обрадила све релевантне књижевне текстове Димитрија Кантакузина, укључила их у коректну дескрипцију и аналитичко-синтетичком методом искористила за теоријско уопштавање. Из урађеног рада може се видети да је кандидаткиња коректно оспособљена за тумачење средњовековних књижевних текстова.

4. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Комисија је оценила да је мастер рад урађен у складу са образложењем, које је наведено у пријави теме, као и да су резултати истраживања комплементарни циљевима назначеним у пријави.

Мастер рад Аните Машковић садржи све елементе неопходне за један научни рад. На основу резултата истраживања, као и у погледу теоријског приступа теми, рад представља добар пример анализе једног књижевно-теоријског феномена.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана.

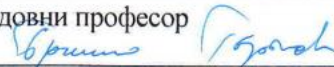
ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Драгиша Бојовић, редовни професор

Др Снежана Милосављевић Милић,
редовни професор

Др Бранко Горгијев, ванредни професор